DOSSIERCOPIE

REFERENTIE No: 13089

INFORMATIEKOPIE:
zz
dbi,-/pl,-/ef
zs
dio,-/pz
doa,-/op
deu,-/we,-/me
dges
dnw
dwh
dvb

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 1

AFDELING VERBINDINGEN
's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST: 11 november 1960

BESTEMD VOOR: min. V. b. Z.

AFGESCHREVEN

Dir./Afd.: DRZ

Visie:

Ag. No. 163590 - 8136 Gs

Dossier: 921.15 Indon

DATUM VAN AFZENDING: BMS. 11 november 1960

Tuo 7024

AFKOMSTIG VAN: Londen

PARAAF/OPM:

zzzz geheim

Def.
Mauld
Wash
Parijs + Gs
GNV.
Bonn
Canberra
S'pore
Jk
B.

onderwerp britse levering mtb s aan indonesie
verband afwezigheid en vele afspraken had foreign secretary eerst heden gelegenheid mij te ontvangen ter uitvoering uw honderd zesenzeventig stp aanwezig was voorts warner cma hoofd zuidoost azie afdeling stp

ik begon mijn uiteenzetting met te wijzen op de gevaren van een indonesische aanval op n n g stp ik onderstreepte dat dit gevaar niet alleen volgens ons bestond maar ook bleek uit de quote agreed intelligence interpretations unquote van britten en nederlanders opgesteld in de bijeenkomsten op drieentwintig januari negentienhonderd negenenvijftig en zes juli negentien honderd zestig hk. het leek mij gewenst hierop nog eens de aandacht te vestigen cma mede gezien het feit dat sir leslie fry deze dokumenten niet bleek te kennen sithk stp lord home scheen goed voorbereid te zijn en van bedoelde dokumenten op hoogte stp verder verwees ik naar de betreffende opmerkingen van de eerste minister van malakka terwijl ik ook gebruik maakte van de tweede alinea van schurmann vijfhonderd zes stp ik onderstreepte dat dit de weergave was van hetgeen hammerskjoeld van de tengkoe had vernomen stp home zeide dat onge twijfeld een quote risk unquote bestond van indonesische militaire aanval op n n g stp mij leek dit woord te zwak stp er bestond m i op zijn minst een quote danger unquote van zulk een aanval stp

hierop vermeldde ik uw besprekingen met lloyd van begin negentienhonderd negenenvijftig stp een belangrijk resultaat was geweest dat indonesie duidelijk gewezen zou worden op gevaren en gevolgen van een aanval op n n g en dat bij elke wapenlevering aan dat land een verklaring zou worden gevraagd dat het betrokken materieel niet tegen n n g zou worden ingezet stp ik zeide dat wij dankbaar waren voor de hulp ons zo geboden laatstelijk de waarschuwing door macmillan tot soekarno gericht stp

-2-

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).
2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

1027-3-'60 022328*-1

Kenmerk: Bentinck 411.
©BuZa, archief BZ, GS 1955-19642040
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/NederlandsIndonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/22534

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 13089

Rubricering: geheim

hierop stipte ik de quote private assurance unquote aan die eveneens was voortgekomen uit uw gesprek met lloyd van januari negentienhonderd negenenvijftig stp op grond van deze verzekering hadden besprekingen plaatsgevonden over z g logistieke hulp van britse zijde ingeval van een aanval op n n g stp deze besprekingen hadden in het geheel niets opgeleverd stp warner bevestigde dat ook hong kong niet voor reparatiefaciliteiten in aanmerking kwam in verband met het gevaar van een arbeidersstaking op de werven stp een desbetreffende brief zou dezer dagen uitgaan stp voorts zeide warner naar aanleiding van een desbetreffende vraag van home dat ook singapore voor reparatie faciliteiten niet in aanmerking kwam op grond van mogelijke indonesische blokkade stp dit vond de foreign secretary bepaald nonsens stp de britse vloot ter plaatse was sterk genoeg om een blokkade te voorkomen stp het tweede argument van warner dat ook in singapore de arbeiders op de werven zouden staken cma mede omdat de regering van singapore pro indonesisch was cma sneed meer hout stp home zeide dat het britse plicht was ons hiervoor te waarschuwen stp hij vroeg of wij ons reeds gewend hadden tot australie cma waar de faciliteiten zeker aanwezig zouden zijn en verklaarde zich bereid ons bij de regering van canberra behulpzaam te zijn stp ik had reeds eerder opgemerkt dat de britten ons verwezen hadden naar australie aangezien zij zelf niets leken te kunnen doen en voegde daar nu aan toe dat moeilijk van britse logistieke hulp kon worden gesproken als deze alleen bestond uit een verwijzing naar canberra stp

op een desbetreffende vraag van home bevestigde warner dat er geen quote contingency planning unquote bestond voor geval van een aanval op n n g stp ik trok hieruit de conclusie dat dus het gevaar van een aanval op n n g bestond cma dat de britten logistieke hulp als door ons benodigd niet bleken te zullen leveren en dat verder ook geen enkel plan bestond hoe ons in geval van nood bij te staan stp onder deze omstandigheden waren britse wapenleveringen aan indonesie cma die beslist gekenschetst konden worden als quote adding dangerously to the offensive potential of the indonesian forces unquote duidelijk onaanvaardbaar stp ik herinnerde er hierbij aan dat wij beslist niet onredelijk waren en wapenleveringen die dit offensieve karakter niet bezaten geenszins probeerden tegen te houden cma zo bijv de verkoop van een zeer groot aantal pantservoertuigen stp

-3-

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden ...twoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie ...nlijnen).
2. Afschriften van codeberichten m... uit... ...tend door de afdeling Verbindingen ... ...ardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar a. per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

1028 ✱ 828460

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 13089

Rubricering: geheim

hierop zeide ik dat het doel van mijn bezoek was nogmaals te pleiten voor een uitvoerverbod van de acht dark class patrouille boten stp over deze schepen was voor de eerste maal gesproken tussen u en lloyd midden vorig jaar stp ik had bovendien de nederlandse bezwaren nog eens met kracht naar voren gebracht bij de vorige foreign secretary eind juni stp het betrof hier een surplus van de britse marine cma in welk verband ik opmerkte dat naar ik van de marine attache had begrepen de navy bij alle mogelijke landen leurde met deze surplussen stp ik begreep ten volle dat men overtollige wapenen te gelde wilde maken cma maar dit moest toch niet gaan ten koste van de veiligheid van een bondgenoot stp het argument om deze schepen te verkopen aan indonesie was mij bekend cma namelijk dat op deze wijze de britse marine een zeker contact met en goodwill bij de indonesische marine zou hebben stp dit klonk volgens mij wel heel mooi maar het gevolg zou nooit zijn dat de indonesische marine zou weigeren n n g aan te vallen stp een bevel van soekarno terzake zou cma hierover was iedereen ook van britse zijde het eens cma worden opgevolgd stp

hierop kwamen wij te spreken over het gevaar voor ons van het indonesische bezit van de betrokken boten stp home sloeg dit niet zo hoog aan en zeide voorts dat de indonesiers ook nu een ernstige infiltratie in n n g konden ondernemen stp waar het eigenlijk om ging volgens hem was niet zo zeer de levering van de boten dan wel de situatie waarin nederland zou verkeren bij een eventuele aanval stp ik zeide het hiermede eens te zijn stp indien de britten zich bereid verklaarden cma zo mogelijk openlijk cma ons met volle kracht en macht op het moment van een aanval bij te staan cma en de engelse vloot in het verre oosten was ongetwijfeld thans groot genoeg om dit effectief te kunnen doen cma dan zouden wij tegen leveringen als de onderhavige geen bezwaren maken stp daar deze verzekering echter niet werd gegeven cma waren wij wel verplicht bezwaar te maken cma daar elke versterking van het indonesische aanvalspotentieel het gevaar voor ons vergrootte stp op het kritieke ogenblik zouden wij dan bovendien alleen staan stp

vervolgens zeide ik dat de indonesiers overal trachtten schepen te kopen zoals ook bleek uit de berichten uit moskou cma waar besprekingen aan de gang waren over het leveren van een groot aantal oorlogs bodems aan indonesie en dat er dus m i geen sprake van was dat in geval van een britse levering niet elders ook zou worden gekocht stp dit bracht de foreign

-4-

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden ...twoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie ...ntlijnen).
2. Afschriften van codeberichten m... uits...tend door de afdeling Verbindingen w... ...n v... ...rdigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar ... per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 13089

Rubricering: geheim

secretary er toe te beweren dat de britten dan ook konden leveren stp ik antwoordde dat het een belangrijk verschil zou maken of de aanval geschiedde met wapenen door de bondgenoten geleverd of door de russen stp ik behoefde niet uiteen te zetten wat de gevolgen voor onze houding in de atlantische alliantie zouden zijn indien een indonesische aanval mogelijk gemaakt zou blijken te zijn door britse leveringen stp dit was een reden te meer om met deze laatsten erg voorzichtig te zijn stp

hierop kwam ik te spreken over de duitse levering van acht verdere schepen en gebruikte het argument vermeld in de tweede alinea van uw honderd zesenzeventig stp de foreign secretary glimlachte stp hij meende dat het om dezelfde acht schepen ging en dat de duitsers quote had pinched the order unquote stp dit zou het gevolg zijn van het britse dralen als gevolg van de gedegen overweging van onze bezwaren stp

de foreign secretary beloofde mij de kwestie van de levering van de acht mtb s nog eens in het licht van mijn betoog te zullen bestuderen stp hij meende mij echter weinig hoop op een gunstig antwoord te kunnen geven stp wel kreeg ik de indruk dat hij met de gedachte speelde een eventuele volgende levering te verhinderen stp

tenslotte maakte ik melding van u e s voornemen om de aangelegenheid in de a s ministersbijeenkomst van de weu ter sprake te brengen cma tenzij natuurlijk bleek dat de order van de baan was stp

het gedeelte van het gesprek over de vraag of de bestelling bij luerssen en de britse levering dezelfde order betrof heb ik slechts verkort weergegeven stp het bleek duidelijk en spreekt vanzelf dat de engelsen hun uiterste best zullen doen te voorkomen dat de duitsers met de order gaan strijken cma waarbij het gevolg wel eens zou kunnen zijn dat ook al bestond er oorspronkelijk maar e e n order cma de indonesiers uiteindelijk twee maal acht boten zullen bekomen stp anderzijds zou dit voor indonesiers te kostbaar kunnen zijn stp ik teken in dit verband aan dat de pers onthutst was over mededeling uit bonn dat duitsers achteraf de marine bestellingen die engeland had gehoopt te kunnen boeken cma in v s zullen plaatsen stp

warner die mij naar buiten begeleidde cma zeide mij nog dat de britse autoriteiten bijna een jaar gedraald hadden met het geven van toestemming tot verkoop van de flotilla aan indonesie stp het kabinet had er tweemaal over gedelibereerd en thans was aan de betrokken firma kort geleden toestemming verleend om onderhandelingen met de indonesiers aan te knopen

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden [illegible]ntwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie [illegible] lijnen).
2. Afschriften van codeberichten moe[illegible] uitsl[illegible]end door de afdeling Verbindingen [illegible] digd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar a. per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

1028 ✱ 828460

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 13089

Rubricering: geheim

stp etherington smith had eind september duidelijk gemaakt dat brits besluit genomen was stp daarom was het wel heel moeilijk even later de toestemming in te trekken stp

warner betoogde met nadruk dat de aandrang tot deze levering was uitgegaan van de betrokken industrie cma ook al werden de schepen zelf geleverd uit het surplus van de marine stp deze laatste had nimmer druk op het foreign office uitgeoefend stp overigens betrof het hier een order van een half miljoen pond voor de geinteresseerde firma stp

de grote moeilijkheid lijkt mij dat de engelsen niets meer vrezen dan dat zij de order verliezen hetzij door de uitvoer te weigeren cma hetzij door hun dralen en als gevolg daarvan de duitsers met de buit gaan strijken stp bovendien is het hun heel goed bekend dat duitse wettelijke maatregelen om de uitvoer te verbieden practisch ontbreken stp warner vroeg zich af of het verstandig zou zijn van britse zijde de duitsers te benaderen waartegen ik heb geopponeerd onder aanvoering van het argument dat wij over de britse order ook niet in bonn hadden gerept daar anders de duitsers ongetwijfeld luerssen zijn gang zouden laten gaan stp

ik blijf mij daarom afvragen of het niet nuttig zou zijn dat u deze kwestie behalve wellicht in de volledige weu vergadering cma ook ziet te bespreken met uw duitse ambtgenoot en heath gezamenlijk stp wellicht zal het dan lukken beiden ertoe te bewegen dat het ene land niet de levering toestaat als het andere dit ook niet doet stp

overigens lijkt het mij zeker niet uitgesloten van de britten de toezegging te verkrijgen verdere leveringen van dit soort schepen te voorkomen indien luerssen nu gestopt wordt stp tenslotte heeft de bedoelde duitse werf reeds enige jaren geleden een flotilla aan indonesie verkocht stp

bentinck 411.

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden uitgeschreven, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).
2. Afschriften van codeberichten mogen door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.